

Selvityksiä sosiaali- ja terveyspalveluiden jaostoa varten 23.5.2023**Seulonnat: rintasyöpä**

Tässä tehtäväksi annossa käsitellään rintasyövän seulontaa, jota kutsutaan myös mammografia-tutkimukseksi. Seulonnalla pyritään havaitsemaan rintasyöpä oireettomassa varhaisvaiheessa. Seulonnan tavoitteena on vähentää rintasyövästä aiheutuvia kuolemia. Varhain todetun rintasyövän ennuste on erittäin hyvä: yli 90 prosenttia näistä voidaan parantaa.

Tiivistelmä

Rintasyövän vallitsevuus naisilla oli vuoden 2020 lopussa 78 522 henkilöä. Naisten tavalisin uusi syöpä vuonna 2020 oli rintasyöpä ja uusia tapauksia todettiin 4885. Eniten naisten syöpäkuolemia aiheutti rintasyöpä (968 kuolemaa). Naisten rintasyövässä elossaololuku oli 91 prosenttia vuosina 2018–2020 seuratuilla potilailla.

Valtakunnallinen rintasyövän seulontaohjelma Suomessa laajeni nykyiseen kohdeikäryhmään (50–69-vuotiaat naiset) vuosina 2015–2016. Kohdeväestö kutsutaan seulontaan kahden vuoden välein Valtioneuvoston asetuksen mukaisesti. Seulontaan osallistuu yli 80 prosenttia kutsun saaneista naisista.

Suomalaisessa aineistossa rintasyöpäkuolleisuus laski seulontaan osallistuneilla 33 prosenttia vuosina 1992–2011.

Tutkimustiedon perusteella nykyinen rintasyövän seulonnan kohdeikäryhmää (50–69-vuotiaat naiset) kannattaa laajentaa ensi sijassa nuorempiin ikäryhmiin (46–49-vuotiaat naiset): lisäkustannukset olisivat noin 1000 euroa per lisäelinvuosi (ICER) nykyiseen seulontaan verrattuna. Toissijaisesti laajentaminen kannattaisi tehdä nuorempiin ja vanhempiin ikäluokkiin (46–74-vuotiaat naiset), jolloin lisäkustannus olisi noin 8000 euroa per lisäelinvuosi nykyiseen kohdeikäryhmään verrattuna.

Rintasyövän seulonnan laajentaminen nuorempaan 46–49-vuotiaiden naisten ikäryhmään tarkoittaisi kahden uuden ikäluokan (46- ja 48-vuotiaat) kutsumista. Vuonna 2023 seulonnan kutsuvaiheen kustannukset olisivat noin 2,0 miljoonaa euroa (2,4 miljoonaa euroa jos mukana myös jatkotutkimukset erikoissairaanhoidossa).

Rintasyövän seulonnan laajentaminen nuorempaan ja vanhempaan naisten ikäryhmiin tarkoittaisi viiden uuden ikäluokan (46- ja 48-vuotiaat sekä 70-, 72- ja 74-vuotiaat) kutsumista seulontaan. Vuonna 2023 seulonnan kutsuvaiheen kustannukset olisivat noin 6,2 miljoonaa euroa (7,6 miljoonaa euroa jos mukana myös jatkotutkimukset erikoissairaanhoidossa).